

Tájékoztató

a fiatal gazdák kiemelt területalapú támogatásának változásairól a Közös Agrárpolitika 2023-2027 közötti időszakában

A 2023-2027 évekre vonatkozó Közös Agrárpolitika uniós reformja a fiatal gazdák területalapú többlettámogatása tekintetében több szabályozási elem tekintetében érdemi változást hoz. A fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról szóló 19/2023. (IV. 19.) AM rendelet 2023. április 19-én jelent meg a Magyar Közlönyben.

Kiemelt változásnak tekinthető a várható támogatási mérték és a támogatható területek méretének növekedésén túl a mezőgazdasági tevékenység megkezdésének megítélése, hiszen a támogatási konstrukcióban való részvétel feltételévé vált, hogy a fiatal gazda mezőgazdasági tevékenységét önálló, „üzemvezetői” minőségben nem korábban, mint 2022. június 10-én kezdte meg. E feltétel teljesülése megállapításának módjáról – különös tekintettel az őstermelői családi gazdaságban tag fiatal gazdák tekintetében - jelen tájékoztatás ad részletes információkat.

Az új támogatási rendszerben az alaptámogatáson felül kiemelt összegű – az első 300 hektárig öt évig várhatóan mintegy 157 €/ha – többlettámogatás igénylésére lesz lehetősége mindazon megfelelő képzettséggel vagy legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkező, az első igényléskor a 18. életévét már betöltő, de 40 évesnél fiatalabb gazdáknak, akik mezőgazdasági tevékenységüket önálló, „üzemvezetői” minőségben nem korábban, mint 2022. június 10-én kezdték meg. A nemzeti végrehajtási jogszabály kidolgozása során sikerült olyan megoldást találni, hogy az őstermelők családi gazdaságában nyilvántartott fiatal gazdák számára is elérhetővé váljon ez a támogatási konstrukció.

1. Kik lesznek jogosultak?

- a) nem nyújtott még be egységes kérelmet, vagy már legkorábban 2019-ben igényelt területalapú fiatal gazda támogatást¹
- b) mezőgazdasági tevékenységét 2022. június 9-e után kezdte meg**
- c) megfelel a korra és képzettségre vonatkozó kritériumoknak²
- d) alaptámogatásra is nyújt be kérelmet

2. Hogyan kerül meghatározásra a mezőgazdasági tevékenység megkezdésének időpontja?

A mezőgazdasági tevékenység megkezdésének időpontja az alábbiak közül a korábbi³:

- A) a fiatal mezőgazdasági termelő nyilatkozata szerinti időpont;

¹ Aki már korábban is igényelt fiatal gazda támogatást, annak a 2019-2022 közötti évek is beszámítanak az öt évbe.

² Azon fiatal gazdák, akik 2022-ben igényelték először ilyen támogatást, de még nem töltik be a 18. életévüket, a képzettségi feltétel teljesítése esetén szintén jogosultak. Az elfogadható képzettségekről lista készül, a két év gyakorlat mezőgazdasági munkaviszonnyal, illetve ÓCSG tagsággal szerezhető meg.

³ Ha a Magyar Államkincstár nem tudja megállapítani, akkor a nyilatkozat dönt.

B) a Magyar Államkincstár által adminisztratív nyilvántartások alapján megállapított időpont.

3. A Magyar Államkincstár mi alapján állapítja meg a tevékenység megkezdését (B)?

Az első mezőgazdasági támogatási kérelem vagy pályázat benyújtásának időpontja vagy az alábbi időpontok⁴ közül a korábbi:

a) Önálló őstermelő

Az önálló őstermelői tevékenység nyilvántartásba vételének dátuma,⁵ feltéve, hogy az őstermelő mezőgazdasági tevékenységet végez.

b) Egyéni vállalkozó

Az az időpont, amikor fő vagy melléktevékenységként a mezőgazdasági tevékenység bejegyzésre került.

c) Jogi személy

Az alapító okirat kiállításának időpontja, amely időponttól a tényleges és hosszú távú ellenőrzést⁶ a jogi személyben a fiatal mezőgazdasági termelő látja el, és a jogi személy tevékenységei között fő vagy melléktevékenységként mezőgazdasági tevékenység bejegyzésre került.

d) Őstermelők családi gazdaságának (ŐCSG) képviselője

Az ŐCSG képviselőjévé válás időpontja, feltéve, hogy az ŐCSG mezőgazdasági tevékenységet végez.

e) Őstermelők családi gazdaságának tagja

Az az időpont a tevékenység megkezdésének időpontja, amikor az ŐCSG-ben a cselekvőképes⁷ őstermelő személyes közreműködésként, önálló gazdasági döntése alapján az ŐCSG tagjainak közreműködésével olyan mezőgazdasági tevékenység végzését kezdte meg, amelynek részben vagy egészben kockázatait viseli, hasznát élvezi („üzemvezetővé válik”).

Azt, hogy a fiatal mezőgazdasági termelő az ŐCSG tagjaként már 2022. június 10-e előtt „üzemvezetővé vált-e” vagy sem, a Magyar Államkincstár egy 20 pontos pontozásos rendszer (lásd melléklet) alapján állapítja meg.

A pontozás alapjául az ŐCSG-t létrehozó szerződés és a fiatal mezőgazdasági termelő nyilatkozatai szolgálnak. Az ŐCSG-t létrehozó szerződés esetében kizárólag a 2022. június 9. napján (a kérelem benyújtását megelőző évben az egységes kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napja), vagy ennél korábban hatályos szerződésben foglaltak szolgálnak a kincstári értékelés alapjául, az ezen időpont bekövetkezte után bekövetkezett változások nem.

Amennyiben a fiatal mezőgazdasági termelő legfeljebb tíz pontot ér el a pontozáson, akkor az ŐCSG tagjaként még nem kezdte meg a mezőgazdasági tevékenységét, így

⁴ Ha a fiatal mezőgazdasági termelő több gazdálkodási formában is tevékenykedett, akkor a legkorábbi megkezdésének időpontja számít.

⁵ A csak erdő- és/vagy halgazdálkodási tevékenységet végzők eseteit kivéve.

⁶ A tényleges és hosszú távú ellenőrzés szabályai ugyanazok, mint a 2015-2022. közötti időszakban.

⁷ Cselekvőképes minden nagykorú, feltéve, hogy a cselekvőképességét a törvény nem korlátozza, vagy nem zárja ki. Nagykorú az, aki a 18. életévét már betöltötte, továbbá az is, aki ennél előbb házasságkötése révén nagykorúvá vált.

jogosult lehet az induló fiatal gazda támogatásra. Amennyiben pontjainak száma meghaladja a 10-et, akkor már korábban megkezdte önálló mezőgazdasági tevékenységét, így nem minősül induló fiatal gazdának, és támogatásra sem lesz jogosult⁸.

⁸ Amennyiben a fiatal gazda pontjainak száma meghaladja a 10-et, de 2022. június 9-en még nem lett nagykorú, akkor úgy tekintjük, hogy még nem kezdte meg a mezőgazdasági tevékenységét.

MELLÉKLET:

Bizonylat alapján nyilatkozik	Kategória (2022 június 10-ét megelőző időszak vonatkozásában)	nem	igen				Megszerezhető részpontszám
	Saját nevében értékesített-e mezőgazdasági terméket?	0	2				2
	Saját nevére vásárolt-e termelési inputot ⁹ ?	0	2				2
ŐCSG szerződés ¹⁰ alapján/ *adószám hiányáról nyilatkozik	Az ŐCSG-be bevitt javak, termelőeszközök	nem vitt be/nem állapítható meg	ingó- és ingatlan vagyontárgy, termelőeszközök (állat kivételével)	haszonállat	termőföld, legalább 1 ha		
		0	3	2	1		6
	Személyes közreműködés formája	nem állapítható meg/ *nincs adószáma ¹¹	mezőgazdasági termelésben közreműködik	adminisztratív feladatok vagy szaktanácsadás jellegű feladat	pénzügyi/számviteli feladat	értékesítés	
		0	1	1	2	1	5
	Nyereség/veszteség felosztása	egy tagra eső átlagos mértéknél kisebb	egy tagra eső átlagos mérték/nem állapítható meg	egy tagra eső átlagos mértéknél nagyobb	50%-nál nagyobb		
	0	1	3	5		5	
	Megszerezhető összes pontszám						20
⁹ pl. műtrágya, növényvédőszer, vetőmag, gázolaj stb. ¹⁰ a fiatal gazda támogatásba történő első bejelentkezés évét megelőző év június 10-én hatályos ŐCSG szerződés alapján ¹¹ adószám hiányában a teljes részpontszám 0.				Értékelés:		<= 10 pont - Nem volt mg. üzem vezetője	
						10 < pont - Mg. üzem vezetője volt	